

WŁADYSŁAW WOJEWODA

„MIKOLOGIA” CZY „MYKOLOGIA”?

Mikologia to nauka o grzybach. Nazwa ta wywodzi się od greckiego *mykes* — grzyb. Jako określenie dziedziny botaniki zajmującej się grzybami (czasem także śluzowcami) słowo *mikologia* pojawia się w polskiej literaturze botanicznej już przy końcu ubiegłego stulecia, np. w pracach Krupy (1886) czy Chełchowskiego (1898). Wymienieni autorzy stosowali pisownię *mykologia*. W latach późniejszych obok takiej właśnie pisowni spotykamy także inną. Niektórzy botanicy (np. Stec-Rouppertowa 1936) piszą nazwę *mikologia* przez *mi*. Taka dwoistość utrzymuje się już przez cały czas — aż do chwili obecnej. Część autorów (np. Alkiewicz 1966, Skirgiełło 1960, Nespiak 1962, Gumińska i Wojewoda 1968, Turowska, Podbielkowski i Wojewoda 1971) stosuje pisownię *mi*, ale są także zwolennicy pisania tej nazwy przez *my* (np. *Wielka Encyklopedia Powszechna PWN*, t. 2 w haśle: *Chełchowski, Dominik* 1951, *Strzelczyk* 1967). Dwojako pisze się słowa pokrewne, również pochodzące od greckiego *mykes*: *mikoza* i *mykoza*, *mikoryza* i *mykoryza*, *mikotrofizm* i *mykotrofizm* itd. Z dwoma sposobami pisania spotykamy się również w przypadku nazw niektórych instytucji lub towarzystw naukowych: obok zakładów *mikologii* istnieją zakłady *mykologii*. Takie lub inne pisanie nazwy *mikologia* może wynikać ze świadomego wyboru, z nieznamomości zasad pisowni (to dotyczy niewątpliwie niektórych drukarzy czy korektorów itp., bo nie zawsze autor publikacji jest odpowiedzialny za pisownię — czasem są to po prostu błędy drukarskie) wreszcie z niefrasobliwości. Można się bowiem spotkać (także wśród pracowników nauki) z twierdzeniem, że każdy sposób pisania jest dobry jeśli tylko nie zmienia sensu nazwy, oraz że jakiegokolwiek narzucanie w tym względzie przepisów jest przesadnym formalizmem.

Istnieje więc zamieszanie i często zadawane jest pytanie: który ze sposobów pisania nazwy *mikologia* jest poprawny — przez *mi*, czy też przez *my*?

Prof. Kostyniuk (1971) zajął się niedawno podobną sprawą, a mianowicie problemem pisowni nazwy *palinologia*. Przepis odnoszący się do tej ostatniej można zastosować również do *mikologii*. Otóż pisownia imion i nazw greckich była przedmiotem rozważań polskich językoznawców już blisko czterdzieści lat temu. Wtedy

właśnie ustalono, że samogłoskę *y* zastępujemy przez *i* po *b*, *p*, *f* (*ph*), *g*, *l*, *m*, *n*. Piszemy więc *Miceny* (od greckiego *Mykenai*), a nie *Myceny* (Sinko 1935/1936). Zasadę tę przypomina Safarewicz (1966). Podstawową normą w dziedzinie pisowni są słowniki języka polskiego (np. Jodłowski i Taszycki 1969, *Słownik Wyrazów Obcych PWN* 1971), które zobowiązują nas do pisania nazwy *mikologia* przez *mi*. Pisanie jej przez *my* może być uznane za błąd ortograficzny.

Notatkę tę warto zakończyć słowami, zaczerpniętymi z wyżej cytowanego artykułu Safarewicza: „...„Wyłamywanie się spod zasad obowiązujących w całym polskim szkolnictwie przynosi oczywistą szkodę kulturze polskiej, która ... powinna być otoczona szczególną opieką”...

Tak więc (choć dla kogoś *mikologia* brzmi niemile) powinniśmy pisać *mikologia*, *mikoryza*, *mikoza* i *mikotrofizm*.

LITERATURA

- Alkiewicz J., 1966. *Mikologia lekarska*. Warszawa.
- Chełchowski S., 1898. *Grzyby podstawkozarodnikowe Królestwa Polskiego*. Pam. Fizjogr. 15, 1—285.
- Dominik T., 1951. *Podstawy mykologii*. Wrocław.
- Gumińska B., Wojewoda W., 1968. *Grzyby owocnikowe i ich oznaczanie*. Warszawa.
- Jodłowski S., Taszycki W., 1969. *Słownik ortograficzny i zasady pisowni polskiej*. Wrocław—Warszawa—Kraków.
- Kostyniuk M., 1971. „*Palynologia*“ czy „*palinologia*“. Wiad. Bot. 15, 147—148.
- Krupa J., 1886. *Zapiski mykologiczne przeważnie z okolic Lwowa i z Tatr*. Kosmos 11, 370—399.
- Nespiak A., 1962. *Notatki mikologiczne z Tatr. Część II. Fragm. Flor. Geobot* 18, 215—225.
- Safarewicz J., 1966. [Bez tytułu]. *Język Polski* 46, 158—160.
- Sinko T., 1935/1936. *Projekt pisowni imion i nazw łacińskich i greckich*. Poradn. Język. 3, 64—68.
- Skirgiełło A., 1960. *Grzyby (Fungi)*. Warszawa.
- Słownik wyrazów obcych PWN*. 1971. Warszawa.
- Stec-Rouppertowa W., 1936. *Zapiski mikologiczne*. Spraw. Kom. Fizj. PAU 70, 149—172.
- Strzelczyk A., 1967. *Metody badania grzybów glebowych*. Warszawa.
- Turowska I., Podbielkowski Z., Wojewoda W., 1971. *Rośliny zarodnikowe*. Kraków.
- Wielka Encyklopedia Powszechna PWN*. T. 2. 1962. Warszawa.